

Moc patří vám

6. 6. 2010 | aktualizace: 6. 6. 2010 16:27

„Kroužkovací vzpoura“ českých voličů umožnil nenápadný poslanec

Nechybělo mnoho a málem se stal obětí vlastního nápadu. „*Takovou revoluci jsem opravdu nečekal,*“ říká tichým hlasem poslanec ČSSD Robin Böhnisch (33). I on byl jako celá řada jeho kolegů letos ohrožen takzvaným „*kroužkováním*“, kdy lidé dávali masově preferenční hlasy svým favoritům zprostředka nebo přímo z konce kandidátky. Na rozdíl od jiných poslaneckých matadorů se však Robin Böhnisch do svého třetího poslaneckého období probojoval – zachránily ho prý preference z rodného Trutnovska. A může být spokojen. Byl to on, kdo po minulých volbách protlačil parlamentem změnu volebního zákona dávající preferenčním hlasům daleko větší váhu, než měly do té doby. Jeho příběh ukazuje, jak nenápadné změny mohou přinášet velké výsledky.

Volič v. sekretariát

Začalo to už před minulými volbami, kdy Böhnisch společně se dvěma kolegy předložil poslancům text, ve kterém se pravilo, že počet preferenčních hlasů jednoho voliče se zvyšuje ze dvou na čtyři a procento, které posouvá adepta o poslanecké křeslo vzhůru na kandidátce, se snižuje z původních sedmi procent získaných preferenčních hlasů na procenta tři. „*V tom návrhu byl kus pragmatismu,*“ přiznává Böhnisch. On i jeho kolegové byli zvyklí preference od svých voličů dostávat a slibovali si, že si zvýšením jejich dopadu polepší. Avšak jen o pragmatismus nešlo, sám Böhnisch pravidelně figuroval v první pěti kandidátů, což u velké strany, jako byla ČSSD, znamenalo slušnou šanci, že se člověk do parlamentu probojuje i bez preferencí.

„*Vycházel jsem ze své zkušenosti, která mi říkala, že lidé o kroužkování málo vědí,*“ říká Böhnisch. Možnost zakroužkovat pouze dvě jména, která ovšem na postup musela získat sedm procent preferencí, podle něj u lidí vytvářela psychologickou bariéru. „*Když jsem s někým na tohle téma zavedl řeč, tak nejčastější odpověď zněla, že kroužkovat stejně nemá smysl.*“

Böhnisch byl přesvědčen, že tento pohled je třeba změnit. „*Podle ústavy patří veškerá moc lidem,*“ říká. V případě voleb to však působilo, že moc tady patří malým skupinám lidí ve vedení stran, které rozhodují o konečném složení kandidátek. „*Nejsem proti, strany tím dávají voličům najevo, koho preferují a koho ne, a vedení si zároveň drží právo vyloučit třeba extremisty, kteří by se na kandidátku mohli dostat,*“ říká Böhnisch. „*Voliči ale mají mít možnost stranám ukázat, co si o jejich výběru myslí. A to doted nefungovalo.*“

A zpočátku se zdálo, že to ani nikdy fungovat nezačne. Až na běžné uštěpačné poznámky od kolegů v kuloárech, že Böhnischova novela je psaná pro „*neúspěšné poslance*“, nikdo proti změně výrazně neprotestoval. Novela však zůstala přes půl roku zaparkovaná ve výborech. To je běžná praxe: jestliže se poslancům napříč stranami nějaký návrh nelíbí, v tichosti ho uloží k ledu. Jak se ale blížily parlamentní volby v roce 2006, vztah poslanců k novele se začal postupně měnit. „*Ti, kteří se při sestavování kandidátek ocitli na takzvaných nevolitelných místech, si najednou začali uvědomovat, že jim ve volbách může pomoci,*“ vysvětluje Böhnisch. V předvolební atmosféře, kdy začali mít poslanci strach o svoje křesla, potom sněmovna zákon schválila. Do voleb sice platit nezačal, protože ho čekalo ještě projednání v Senátu, po volbách už šlo ale v horní komoře všechno hladce. „*Hlavně díky*

senátoru Kuberovi z ODS. Tomu se ta změna líbila,“ říká Böhnisch. „Svým kolegům řekl, ať poslancům nemluví do toho, jak chtějí být voleni. Fungovalo to,“ dodává.

Nakonec museli Böhnisch a jeho kolegové přistoupit při schvalování na kompromis, že původní hranice tří procent preferenčních hlasů nutných k posunu vzhůru na kandidátce se zvýší na pět. Byl to ústupek, protože původní propočty vycházely z toho, že velké strany budou nadále dostávat ve volbách okolo třiceti procent hlasů. A aby mohly za takových okolností preferenční hlasy pořadím na kandidátkách výrazně zamíchat, musela být hranice pro posun co nejnižší. Jenomže vzestup nových stran a znechucení voličů z těch velkých učinila letos ze čtyři roky starého kompromisu vítězství. V situaci, kdy ta „největší“ strana dostala necelých 23 procent, fungují preference i s hranicí pěti procent. A voliči si to dovedli spočítat, o čemž svědčí spontánní „kroužkovací“ občanské hnutí organizované přes SMS a sociální sítě. Robin Böhnisch přitom podle svých slov novelu volebního zákona nijak zvlášť nepropagoval. „Stačilo zbořit tu psychologickou hranici. O ostatní už se postarali sami lidé,“ říká.

Zdroj: [http://respekt.ihned.cz/index.php?p=R00000_d&&article\[id\]=44071280](http://respekt.ihned.cz/index.php?p=R00000_d&&article[id]=44071280)